

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popustUREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobotica, 10. septembra 1933.

ŠTEV. 37

Prehranjevalna akcija v srezu Murska Sobotica preteklo zimo.

Pod protektoratom g. narodnega poslanca Benka je ožji odbor sreskega kmetijskega odbora v M. Sobotici izvedel preteklo zimo velikopotezno prehranjevalno akcijo, ki je bila te dni likvidirana.

Iz poročila posnemamo: Nabavljeno in razdeljeno je bilo 98 vagonov sladkega sena, vmes je bilo tudi par vagonov detelje; 106 vagonov kuruze ter 2 in 1/2 vagona semenskega krompirja. Blago je bilo vse prvovrstno, vse proti pričakovanju dobre kvalitete. Semenski krompir vrste oneidovec že kaže na njivah dobre uspehe.

Sena je bilo nakupljenega50 vagonov po 56 Din za 100 kg.
48 vagonov po 54 Din za 100 kg.**Razpečano pa je bilo sena**43 vagonov po 50 Din za 100 kg.
45 vagonov po 65 Din za 100 kg.
10 vagonov po 70 Din za 100 kg.**Kuruza so kupili:**3 vagone po 54 Din za 100 kg.
15 vagonov po 56 Din za 100 kg.
10 vagonov po 57 Din za 100 kg.
12 vagonov po 58 Din za 100 kg.
35 vagonov po 58.50 D za 100 kg.
4 vagone po 62 Din za 100 kg.
7 vagonov po 65 Din za 100 kg.
5.50 vag. po 70 Din za 100 kg.
5 vagonov po 69 Din za 100 kg.
9 vagonov po 78 Din za 100 kg.
0.50 vag. po 75 Din za 100 kg.**Kuruza je bila razpečana:**79 vagonov po 75 Din za 100 kg.
10 vagonov po 76 Din za 100 kg.
11 vagonov po 90 Din za 100 kg.

Semenskega krompirja je bilo nabavljenega 2 in pol vagona.

Celotni denarni promet je znašal 6.543.785 Din.

K celi akciji je prispeval sreski kmetijski odbor v M. Sobotici 43.000 Din, Kr. banska uprava pa 40.000 Din. Vozovnice so bile za četrtinsko vožnjo.

Prehranjevalna akcija je sedaj likvidirana v splošno zadovoljstvo.

Dne 6. t. m. je dopolnil Njegovo kraljevsko Visočanstvo prestolonaslednik Peter, deseto leto Svojega mladeniškega življenja. Pred desetimi leti je v tem dnevu zablestela nova zvezda v Domu našega Kraljevskega Para, v radost in srečo Kraljevskih Roditeljev in v radost in srečo vsega jugoslovenskega naroda.

Da je ta akcija tako dobro uspela, gre zasluga v prvi vrsti narodnemu poslancu g. Benku, ki je vedno pravočasno priskrbel vozovnice, potem nakupovalcema g. Titan Janezu, načelniku sreskega kmetijskega odbora in g. Šiftar

Aleksandru iz Strukovec, blagajniku g. dr. Šerbecu, ki je tako natančno vodil knjige in blagajno, da je vse izteklo v tako vzornem redu ter ostalim članom ožjega, kot prehranjevalnega odbora.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Italijo bo v kratkem potekla. Vsekakor pa se bo pogodba podaljšala do 1. oktobra s tem, da se v najkrajšem času prično nova pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe, upoštevajoč pri tem izpremenjene gospodarske prilike. — Po daljšem odmoru se je zopet vrnil v Beograd predsednik JNS. g. N. Uzunovič. V prihodnjih dneh se pričakuje tudi povratek ministrov, ki se mude na oddihu, tako da bo znova oživelo politično življenje. — Ban savske banovine je razpisal občinske volitve za savsko banovino za dne 8. oktobra. — V ponedeljek se je začelo izredno zasedanje banovinskega sveta dravske banovine. — V svojem poročilu je g. ban omenil združitev občin, nato pa se je bavil z predstojničimi občinskimi volitvami. V splošnem se je prvi dan razpravljalo o predloženih uredbi o sestavi kandidatnih list in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odbornikov.

Avstrija. Izšel je nov zakon o ustrojstvu avstrijske vojske, s katerim bo znova uvedena vojaška obveznost za vse avstrijske državljane. V to svrhu bodo uvedene rekrutacije in bodo morali služiti vojsko vsi nad 21 let stari državljani. Vojaški rok bo za enkrat določen na 6 mesecev. — Iz inomoških zaporov je pri belem dnevu pobegnil voditelj narodnih socialistov Hofer, ki je bil tamkaj zaprt. Pri begu sta mu pomagala dva njegova somišljenika. Z avtomobilom so zbežali proti italjanski meji. Orožniki, ki so zasledovali begunce, so ranili ubeglega Hoferja, ki je kljub temu srečno prispel v Italijo, odkoder se je z letalom podal v Nemčijo. — Neznani storilci, najbrže narodni socialisti, so z dinamitom pognali v zrak dve carinski stražnici ob avstrijsko-nemški meji.

Nemčija. Zaradi neprestanih vpadov hitlerjevskih oddelkov na švicarsko ozemlje, je naročila švicarska vlada svojemu poslaniku v Berlinu

naj takoj protestira pri nemški vladi. — Pred sodiščem se morajo zagovarjati nekateri bogataši, ki so svoj čas izdatno podpirali Hitlerjev pokret. — Vlada skuša z vsemi sredstvi podpirati izseljevanje židov v Palestino. — Hitler je v zadnjem času vsestransko zaposlil nemško industrijo z ogromnimi naročili vojnega blaga. Nemško letalstvo je zdaj v takšnem stanju, da ga je mogoče od danes do jutri preurediti za vojaške namene. Sedanja proizvodnja strupenih plinov in razstrelil bi zadoščala prvim potrebam, v slučaju vojske pa bi se dale vse kemične tovarne izpremeniti za izdelovanje strupenih plinov. — V Marijanskih Lazih na Češkem so hitlerjevci zavratno umorili iz Nemčije pobeglega vseučilišnega profesorja Lessinga. — Državno finančno ministrstvo izkazuje v tem letu 30 milijard dinarjev primanjkljaja. — V Nürnbergu se je vršil velik kongres Hitlerjevske stranke, katerega se je udeležilo nad pol milijona ljudi. Na zborovanju so bili navzoči tudi zastopniki nekaterih tujih držav. Kongres v Nürnbergu je veljal nemško vlado nad 22 milijonov mark (skoro pol milijarde Din).

Francija. Med Francijo in Rusijo je prišlo do zbližanja, kateremu posebno angleški listi posvečajo vso pozornost. Za Nemčijo pomeni to silen udarec, saj ji je bila Rusija glavna opora v političnem in gospodarskem pogledu. Pri tem pa gre tudi za vojaško zvezo med Francijo in Rusijo. Baš te dni je Rusija naročila v francoskih tovarnah veliko število tankov in vojaških avtomobilov. S tem je veliko delo francoskih politikov zaključeno in Nemčija je danes prav tako osamljena kakor je bila tik pred izbruhom svetovne vojne. — Francija je silno zavarovala svoje meje napram Nemčiji. Tik meje se vleče na sto in sto kilometrov daleč trdnjavski pas. Pod zemljo so zrastle cela mesta, v katerih bodo lahko mesece in mesece živele cele armade. Ta mesta preprežajo v globini 100 metrov, široke in lepo razsvetljene ceste in železnice. Tla so deloma betonirana, deloma pa jeklena.

Madžarska. Zopetna uvedba vojaške obveznosti v Avstriji so pozdravili madžarski vladni krogi z največjim zadovoljstvom, ker smatrajo, da predstavlja to prvo pot, k popolni vojaški enakopravnosti vseh držav.

17. septembra 1933 javni nastop Sokola v Murški Sobotici

Nov član banovinskega sveta.

Z odlokom g. ministra za notranja zadeve je imenovan za člana banovinskega sveta dravske banovine za mursko soboški srez gosp. Kūhar Štefan, posestnik in mlinar v Puconcih. Z istim odlokom je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti člana banov. sveta za mursko soboški srez č. g. Faflik Franc, župnik v Kančovcih.

Imenovanje g. Kūharja za člana banovinskega sveta je vsa javnost vzela z največjim zadovoljstvom na znanje. Kot najboljši poznavalec tukajšnjih razmer bo znal uspešno zastopati vse naše težnje in prepričani smo, da bo njegovo odgovorno delo kronano z uspehi. K imenovanju naše najiskrenejše čestitke!

Murska Sobota

— **Priznanje.** Učitelj na tukajšnji šoli in znani sokolski delavec g. Mirko Štubelj, je te dni prejel od g. sr. načelnika pismeno pohvalo za svoje pridno, skrbno in nesebično delo v preteklem šolskem letu. Čestitamo!

— **Vsem prijateljem!** Ker se vsled naglega odhoda od mnogoštevilnih prijateljev nisem mogel osebno posloviti, naj mi dovolijo, da jim tem potom kličem prav iskreni: Zdravo! V najlepšem spominu bo mi ostalo moje službovanje v Prekmurju, katero prav težko zapuščam. — *prof. Ščuka Cvetko.*

— **Šola.** Učilnice naše osnovne šole so se zopet napolnile z mladino. Kakor vedno, tako je tudi letos število otrok narastlo, a skoro ničesar se ni ukrenilo, da bi se razbremenile prenatrpane učilnice. Starši zrejo z upravičenimi skrbmi na svojo deco, saj mora učenje v teh nezdravih prostorih, podkopati še tako trdno zdravje. Adaptacija otroškega vrta, oziroma prejšnje vojašnice, ki je stala težke tisočake, so stariši z veseljem pozdravili v upanju, da se bo na ta način uredilo nekaj šolskih sob, ki bodo razbremenile prenatrpane učilnice. A prišlo je razočaranje. Občina je med tem odpovedala šolske prostore v prejšnji evangeličanski šoli. Tako so razmere ostale iste, le število otrok se je povečalo. Danes je v osmih učilnicah natrpanih okrog 750 otrok. Kdor je že kedaj bil v šolskih sobah, prenatrpanih klopi in omar, vlažnih sten in prav malo zračnih, bo razumel žalostni položaj v katerem se nahaja naša deca. Zato je dolžnost naše občine, da zopet vzame v najem prejšnjo evang. šolo, in da kolikor mogoče razbremeni učilnice, dokler se ne sezida novo poslopje, ki bo odgovarjalo svojemu namenu. Štednja je pri tem odveč, zdravje in bodočnost naše mladine nam je prvo!

— **Fotoklub Murska Sobota** je imel preteklo soboto svoj prvi sestanek, na katerem je prof. g. Mušič ute-

meljil potrebo ustanovitve nove organizacije in podrobno obrazložil namen kluba. Podčrtal je zlasti dejstvo, da je glavni namen kluba gojitev domovinoznanske fotografije: predstaviti na javnih razstavah in potom tiska domačinom in tujcem Prekmurje in vse njegove značilnosti in lepi sliki ter tako utemeljiti posebno, prekmursko zbirko. Potom diapozitivov bo krožila lahko po celi domovini. Upravičeno je torej upanje, da bo javnost in javne ustanove stremljenja Foto-kluba podpirala. Po živahni debati o načrtu organizacije, so bila sprejeta pravila, kakor jih je predložil g. Mušič, ki vodi do nadaljnjega vsa pripravljajna dela do ustanovnega občnega zbora.

— **Visok obisk.** Pomočnik ministra notranjih poslov g. Lukić ki se že dalje časa nahaja na zdravljenju v Radencih, je te dni obiskal s svojo g. soprogo, kot gost g. nar. poslanca, Mursko Soboto. Ogledal si je grad in park, obiskal je sresko načelstvo ter si ogledal vse soboške zanimivosti, predvsem rim. kat. in evang. cerkev. Po zakuški pri g. nar. poslancu se je zopet vrnil v Slatino Radenci. O M. Soboti in o vseh institucijah se je prav laskavo izrazil.

— **Ustanovitev „Kreditne zadruga“ javnih nameščencev v Murski Soboti** V četrtek, dne 31. avg. t. l. se je osnovala v Murski Soboti kreditna zadruga javnih nameščencev za srez Murska Sobota in Dolnja Lendava. Ustanovnega občnega zbora se je udeležil osebno predsednik saveza nabavljajnih zadrug v Beogradu, gosp. Štibler Miloš, ki je jasno in obširno podal zgodovino nabavljajnih zadrug in nato pomen in korist kreditnih zadrug javnih nameščencev. V Sokolskem Domu v mali dvorani je 27 javnih nameščencev, ki so vsi razen enega, podali svojo pristopno izjavo. Namen kreditnih zadrug je: 1. da nu dijo javnim nameščencem majhna posojila, da ob potrebi niso primorani zadolževati se pri raznih privatnikih in drugih denarnih zavodih. 2. propagande za varčevanje in sicer a) obligatna štednja za vsakega člana zadruga in to najmanjši mesečni vložek Din 10.—, b) navadna štednja. Dolžnost javnih nameščencev je, da pristopijo k svojemu denarnemu zavodu ter svoje prihranke nalagajo v ustanovi, ki je v današnji gospodarski stiski najbolj varno in ima tudi za svoje članstvo vedno na razpolago manjše kredite. Zadnje vodi upravni in nadzorni odbor. Prvemu načeljuje sodni svetnik g. Dr. Šumenjak, drugemu pa sreski načelnik g. Lipovšek.

— **Nagradno streljanje.** Agilna strelska družina je zadnje nedeljo priredila nagradno streljanje na svojem strelišču. Udeležba je bila častna in doseženi so bili res lepi rezultati. Streljalo se je dvakrat po pet streliv iz dveh različnih pušk. Od sto do segljivih točk sta dosegla g. Toš in narednik g. Hribar po 74 točk. Prvo mesto je zasedel g. Toš a drugo g. Hribar. Z 71 točkami je g. Koren zavel tretje mesto, četrto mesto pa g. ing. Lah z 61 točkami. Prav lep rezultat je dosegel tudi g. poručnik Koprivica, ki pa je streljal izven konkurence ter

dosegel 68 točk. Tekma naših strelcev je v vsakem oziru uspela.

— **Iz zadnje občinske seje.** Na zadnji občinski seji, ki se je vršila pred kratkem se je sklenilo sledeče: Ker se bo v kratkem vršila ponovna javna dražba Szaparijevih nepremičnin in sicer: parka in grada, majerije in k tej spadajočih objektov ter prostora, ki je bil svoječasnno določen za gradnjo nove bolnišnice, ki obsega 9 oralov zemlje, se sklene, da se bo te dražbe tudi udeležila občina. Izvolil se je pet članski odbor, ki ima pooblastilo, da v imenu občine sam določi ponudeni znesek za vse navedene nepremičnine, po lastni uvidevnosti. — Adopcija majerije za vojašnico se odloži, dokler občina ne dobi detajlnega gradbenega načrta in proračuna, ki predvideva vse stroške in zahteve vojaških oblasti. — Na predlog g. Cvetka, je obč. odbor sklenil, da se bo ustanovila občinska godba na pihala. Teoretičen pouk bi vodil g. prof. Ubald Justin in se bo vršil v stari kavarni Faflik ali v osnovni šoli. Godbo bi oddajala občina ter bi se vsi njeni dohodki stekali v občinsko blagajno. Sodelujoči godbeniki bodo dobili za vsak plačan nastop dnevnic, ki jo določi občina za vsak slučaj posebej. Vodstvo in upravo godbe bodo vodili sledeči gg: Cvetko Ludvik, Lanščak Franc in prof. Justin Ubald. — Sportnemu klubu „Panonija“ se odobri brezplačno uporabo živinskega sejmišča za prireditve nogometnih tekem in treningov. — Enkratna podpora se dodeli Meolic Gizeli v svrhu kritja pogrebniš stroškov. V seznam občinskih revežev se sprejme Šiftar Franca ter se mu podeli redna mesečna podpora v iznosu od 25 Din. Vse ostale prošnje so se zavrnilo. — Prošnja za izplačilo najemnine v naprej, za prostore srezkega načelstva, se odkloni in se soglasno sklene, da najemodajalec prične s popravilom prostorov, kakor je to dolžan, ker bo v nasprotnem slučaju občina sama izvršila popravila, ki jih bo krila iz mesečne najemnine. — Prošnja prebivalcev Križevce ulice, glede izhoda ulice, se bo držala v evidenci in ko bodo dopuščale finančne razmere, se bo realiziral načrt. — Sreskemu cestnemu odboru se je zvišala najemina za pisarniške prostore v obč. hiši. — V bodoče bodo redarji posvetili večjo pozornost ciganski nadlogi in drugim klatežem. Prav tako se bo tudi strožje izvajal cestno policijski red glede kolesarjev, ki vozijo po pešpotih ter s tem ogrožajo osebno varnost pešcev. Vsi tozadevni presioptki se bodo prijavili pristojni oblasti v nadaljno kazensko postopanje.

Če bi vedeli kar ve zobozdravnik . . . siabi zobje in zobobol so skoraj vedno posledica slabe nege zob. Ali se zobje vedno skrbno ne čistijo, ali pa so kriva neprimerna čistilna sredstva, da je zobna sklenina v kratkem času razjedena. Pri čistilnih sredstvih je največ ležeče na osnovni sestavini, ki je pri Chlorodontu najfinejša, tako, da se prepreči tudi najmanjša poškodba dragocene zobne sklenine. Uporabljajte za nego Vaših zob redno zjutraj in zvečer **Chlorodont**, pa si ohranite do visoke starosti lepe in zdrave zobe.

Rogaševci

— **Osebna vest.** Tukajšnji orožniški stanici je bil dodeljen iz Kruševške čete g. podnarednik Nikolič Dobrosav. — G. Laznička, učitelj v Pertoči je dodeljen za učitelja in šol. upravitelja v Kramarovce.

Blagoslovitev gasilskega doma. V nedeljo 3. sept. je doživela občina Sotina pomemben dan, ki bo ostal vsem občanom in prisotnim v trajnem spominu. Blagoslovil se je nov gasilski dom, ki so si ga gasilci in vaščani postavili s svojim lastnim trudom in žrtvami. A to se jim je posrečilo le raditega, ker so se dosledno ravnali po izreku: „Vsi za enega, eden za vse“. Že v ranih urah je godba prebujala in vabila vso okolico k slovesnosti. Od daleč je prihitalo po več sto gasilcev v krojih in drugi številni prijatelji gasilstva, da prisostvujejo blagoslovtvi. Pred domom je opravil sv. mašo domači g. župnik, nato pa se je stavba blagoslovila po rim. kat. in evang. obredu. Ob tej priliki so spregovorili gg. kaplan Herman, evang. župnik Kovač in župni tajnik Bako. Vsi govorniki so poveljevali skupno delo in nesebično ljubezen do bližnjega, ki je edina bila zmožna ustvariti v teh težkih časih tako krasen gasilni dom. Društveni načelnik g. Bela Weiss se je v daljšem govoru zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k zidavi doma, posebej je izrekel zahvalo gg. Farteku in Majcu, ki sta dala društvu ves leseni material brezplačno na razpolago. Popoldan so bile dobro uspele gasilske vaje in razdelitev kolajn. Odlikovanih je bilo 12 gasilcev, med njima župni načelnik g. Žohar in tajnik g. Bako. Nato se je razvila v lastni režiji dobro uspela veselica, ki je ličila z ozirom na število ljudi, velikemu sejmu. Postrežba je bila dobra in brezhibna. — Pridnim Sotinskim gasilcem čestitamo tudi mi in želimo, da bi jim bil novi dom vsikdar le „dom iskrenega tovarišstva in medsebojne ljubezni“, kjer bi skupno utrdili in z veseljem gojili geslo: „Na pomoč“.

Ste že plačali naročnino?

Nova relais postaja ljubljanske radio-oddajne postaje v Mariboru

Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani namerava zgraditi pri zadostnem številu interesentov zaradi zboljšanja oddajanja v Mariboru ali njega bližnji okolici relais-postajo, ki bi prednašala celoten program ljubljanske radio-oddajne postaje.

Relais-postaja bo dovolj močna in bodo prišli — v primeru, da se ta načrt izvede — na svoj račun tudi vsi oni manj premožni sloji našega prebivalstva, ki se zadovoljijo z detektorskimi sprejemnimi aparati in ki prebivajo v okolici 5—15 km predvidene relais postaje.

Pogajanja za uresničenje tega načrta potekajo zelo povoljno in bo-

do v najkrajšem času z uspehom zaključena pod edinim pogojem, da se prijavi za novo relais-postajo dovoljno število novih naročnikov.

To zamisel naše radio-oddajne postaje, ki naj pripomore do tega, da bodo mogli poslušati naša radio-oddajanja prav vsi, ki tega do danes bodisi zaradi tedajških nepravil ali vsakovrstnih namernih ter nenamernih motenj bodisi zaradi pomanjkanja sredstev za nabavo dražjih elektronskih aparatov niso mogli storiti, moramo kar najtopleje pozdraviti. Nova relais-postaja, katere brezžična sporočila bodo odprla v vse kraje severnega dela naše banovine, bo preglašila postaje naših mejašev in ne bo dopuščala, da bi jo te postaje (sosednih držav) v izvajanju našega prometa motile.

Nova relais postaja bo dvignila v tujini naš ugled, ponela pa bo tudi v vse dele našega severa blagodati kulture in bo vzbujala, širila ter vzdrževala državno nacionalno zavest in zavest državnega edinstva vsega našega obmejnega prebivalstva.

Dolžnost vsega zavednega državljanja naj bo, da to kulturno akcijo naše domače postaje podpre, da vstopi v krog naročnikov — če še ni, če pa je, da pripomore k nabiranju novih radio-naročnikov.

Tiste interesente, ki prebivajo v okolici 5-10 km že obstoječe in nameravane nove relais postaje in ki bi poslušali radio z detektorskimi aparati, opozarjamo, da izročila in da bo izročala radio-oddajna postaja v Ljubljani oziroma nova relais postaja v Mariboru vsakemu takemu interesentu po vplačilu predpisane (poštne) radio-naročniške pristojbine pri pristojni pošti brezplačno komplet detektor (s kristalom in 1 parom slušalk) v brezplačno uporabljanje pod pogojem, da ostane vsaj eno leto naročnik, nakar preide detektor v njegovo neomejeno last.

Prijave novih radio-interesentov, ki jih sprejemajo pošte do 15. septembra t. l., so sicer neobvezne in bodo služile radio-oddajni postaji samo za podlago pri zaključku pogajanj za postavitev nameravane relais-postaje, vendar se bo na nove prijavljene interesente pri otvoritvi nove relais-postaje apeliralo, da postanejo radio-naročniki.

DOMA IN DRUGOD

Vso korejsko obalo je v zadnjih dneh zadela huda katastrofa po tajfunu (silen vihar.) Več sto ribiških ladij je vihar zanesel na odprto morje, ki naplavlja dnevno množice trupel. Tudi na obali je vihar povzročil velika opustušenja.

Okrog Ivanjca je že od leta 1922 divjala razbojniška tolpa pod vodstvom bratov Androšinjak, ki ima na vesti sedem umorov in številne vlome in tatvine. Orožnikom se je sedaj posrečilo, da so zajeli voditelje tolpe ter jih odvedli v varaždinske zapore. Na begu pa je še 15 nevarnih razbojnikov.

Na poljih „Ave Maria“, v okraju Pas de Calais v Franciji, je izbruhnil ogenj pod zemljo v kraju, kjer so Angleži med svetovno vojno imeli skladišče za municijo. Požar je uničil mnogo ovs. Posebno nevarne so bile eksplozije šrapnelov, granat in drugega streliva.

Vsak dan se vrše predavanja v Nemčiji o nevarnosti strupenih plinov v slučaju vojne. Tako je neki predavatelj pripovedoval, da je v vsakem nemškem letalu prostora za 1000 do 2000 majhnih bomb, ki vsebujejo termijt. Kamor pada takšna bomba nastane ogenj, ki lahko razvije vročino do 2000 C. Takšen ogenj se ne da pogasiti z vodo, nasprotno, voda še poveča požar. Termit gori celo pod peskom.

V Banjaluki se je pred dnevi pojavil temen oblak, a mesto dežja so se spustili nad mesto ogromni roji malih mušic, tako da je izgledalo, kakor bi najhujše snežilo. Povsod so morali luči ugasniti, okna in vrata tesno zapahniti, kjer pa tega niso storili so imeli toliko mušic, da so bile stene, pohištvo in vsa oprava kar

sive. Šele proti jutru so se mušice dvignile in krenile proti morju.

Po najnovejši uradni statistiki se je zgodilo v preteklem letu največ zločinov na svetu v Chicagu v Ameriki. V Londonu so prišli na vsakih 100.000 prebivalcev po 4 umori, v Parizu po 5, v Chicagu pa po 40.

Nekoč svetovno znani ogrski godbenik Aleksander Miskolcy se je v Szegedinu zaradi bede obesil. Miskolcy je pred vojno potoval z lastnim orkestrom po Ameriki, Aziji in Avstraliji. V vojni je postal invalid ter je popolnobožal. V Sarvarju je zapustil ženo in hčer v taki revščini, da nista mogli niti na njegov pogreb.

SOKOL

Redna seja uprave S. d. M. Sobota bo v sredo, dne 13. t. m. ob 20. uri.

Dne 17. IX. 1933 se vrši v M. Soboti okrožni zlet Prekmurskega Sokolskega okrožja.

Na progl. M. Sobota—Hodoš bo vozil ta dan posebni vlak in to ob 19.30 uri iz Murske Sobotice.

Vožnja je polovična na podlagi skupnega „Uverenja“, ki ga izdajo posamezne edinice.

Legitimacije za četrtinsko vožnjo v Ptuj se dobijo pri tajniku Sokolskega društva Murska Sobota.

Šalovci. Dne 10. t. m. se vrši odborova seja Sokolskega društva v šoli. Začetek točno ob 19 (7) uri. Ker so zelo važne zadeve za rešiti, se pozivajo vsi bratje in sestre upravnega odbora, da se sigurno udeležijo seje. Pozivajo se tudi sledeči trije bratje, da pridejo k seji in sicer brat Štefanec Franc, Vogel David in Ovček Ivan. Pogovoriti se moramo radi nameravane prireditve „Vinska trgatva“, katero misli prirediti Sokolsko društvo. Torej na svidenje! Zdravo!

1. X. 1933 — 2000—

Nemec posluša utripe ranjenca. Na vse plati ga obrača. Z uspehom se vozi od pete do tilnika. Slednjič se mu izmučena glava odpočije na mehkem. Vrček piva in prijem za hlače spravi zopet sportnika v tek. In teh injekcij ni malo. Mnogo dela da Norčič II.

Solnce se že nagiba in z igralci švigajo dolge sence po igrišču. Sanitejcem lije pot s čela, saj so neprenehoma zaposleni. Kakor podsekani hrasti padajo, počasi in dostojanstveno v svesti si izgube, ki jo pri tem trpi igra. Zopet padec. Jezovšek leži nepremično med krtinami. Sanitetni oddelek sopiha. Z jokom se iztrga iz množice otročiček. Majhne nožice ne morejo dohiteti gugajoče nosilnice. Nekje se je izvil dolg vzdih. Občutljiva srca prekipevajo. Hlapanje in beli robci pred očmi dajo razpoloženju dostojen okvir. Igra je doseгла svojo tragično višino.

Vse manj je igralcev in vedno bolj sta oblegana vratarja. V skoraj natančno odmerjenih presledkih se zaletita zdaj tu zdaj tam žoga v mrežo. Igra se nagiba h kraju, — ugaša, po-

ieama. Ob zadnjih utripih vsplamti v Ursulesku nova moč. Sršech brk in poskočnih korakov napada — sam. Srdito meri vratarja in pošlje usnje neizprosno v mrežo. Najsvetlejši trenutek v njegovi sportni karjeri se je utnil.

H koncu so vsi omagali. Le redki, ki so še zdržali, so se zrušili. Kot simbol zmage in neuklonljive volje stoji med njimi Ursulesko, ki z zadovoljstvom ogleduje poteptano vojsko ter si nateguje vrstico v hlačah, ker so mu postale preohlapne.

Sportniki se vračajo skozi mesto. Godbe igrajo. Noge se premaknejo pri vsakem drugem taktu. Pot se vleče in ni bila še nikdar tako dolga. — Občinstvo se razhaja. Sunkoma veje iz mračnega parka, kakor sproščeni vzdih trpečega dneva, ki se pogreza v noč . . .

Vrt pri Benku. Iz zvočnikov udarja godba. Mladina pleše. Pri dolgi mizi sedijo sportniki. Trudoma se jim premikajo noge pod mizo. Raz-

V soboto, dne 16. sept. zvečer ob pol 9. uri in v nedeljo, dne 17. septembra popoldne ob pol 4. uri in zvečer ob pol 9. uri

ORVORITEV TON-KINO SEZONE

z veselo ton-filmsko opereto

„LJUBEZEN Z NEBA“

V glavnih vlogah:
MAGDA SCHNEIDER, HERMAN
THIMIG in SZÖKE SZAKÁL.
Uglazbil: PAUL ABRAHAM.

Ton-kino DITTRICH.

Tržne cene.

V Mariboru so notirali pretekli teden: mladi prašički 5-6 tednov stari, komad Din 100.— do 120.—, mladi prašički 7-9 tednov stari, komad Din 200.— do 220.—, mladi prašički 3-4 mesece stari, Din 250.— do 320.—, mladi prašički 5-7 mesecev stari, komad Din 380.— do 450.—, mladi prašički 8-10 mesecev, stari, komad Din 620.— do 650.—, mladi prašički stari 1 leto, komad Din 680.— do 700.— 1 kg svinjine žive Din 7-8, mrtve Din 10.— do 10.50.

Ptuj: krave 1 kg. 1.50 do 3.— Din, junci 1 kg. 3.— do 4.50 Din, bik 1 kg. 3.— do 4.— Din, teleta 1 kg. 4.— do 5.50 Din, telice 1 kg. 3.— do 4.50 Din.

Novi Sad: Cene pšenice 80 do 100 Din za 100 kg., rž 45 do 50 Din za 100 kg., ječmen 50 do 55 Din za 100 kg., zob 50 do 60 Din za 100 kg., koruza 60 do 65 Din za 100 kg., koruzna moka 70 do 75 D. za 100 kg.

Čakovec: V Čakovcu je dne 2. septembra 1933 bil dogon živine bolj slabi. Debelih je bilo samo 6, srednjih 38 in praseta okrog 20 kom. Največ so kupovali prašiče. Cena debelih svinj je nizka, prašičev precej visoka. Cena debelih prašičev je bilo od 7 do 7.50 Din, srednjih 6.50 Din in prasca od 300 do 450 Din par. Svinje so največ kupovali kmetje.

Jan. M.

Amoniti.

13. avgusta 1933.

(Nadaljevanje.)

Deset minut. Iz trave se dvigujejo izmučene postave, lupine limon frče po zraku proti publiko, ki se vrača na sedeže. Nišelvicar in Šiftar si v sredini igrišča pomenljivo pomežikata in važno nadaljujeta pot v svoja vrata. Sanitetni oddelek je pripravljen. S piskom se začena drugo dejanje pretresljive tragedije ali kakor, to sportniki imenujejo, — drugi polčas. Kunaver je na delu. Previdno vali žogo pred seboj. Nekajkrat se ob njej spodtakne, zato jo pusti in se vrača na svoje mesto. Usnje frči po zraku, se kotali po zemlji, zadeva ob glave in trebuhe, spreminja smer ob kolenih in hrbtih ter sili v publiko, kjer upa najti mir pred razjarjenimi igralci, ki jo ne morejo ukrotiti in podrediti svoji volji.

Igralec se je zrušil. Sanitetni oddelek plane z nosilnicami na igrišče.

boleli palci, stisnjena kurja očesa, odgrnjena koža na komolcih in kolenih žge in peče. Da bi vsaj smel človek zakleti, se popraskati in skremžiti obraz. A kaj bi rekli ljudje, ki jih od sosednih miz še vedno občudujejo? Smeh je na obrazih, besed je mnogo in zgodaj odhajajo domov. Tako potihoma. Njih koraki so spočetka sumljivo trdni, le ob parku postajajo, se ozirajo okrog in dajajo duška bolečinam. Zidov se držijo, ko jih nihče ne vidi, poskočen in lahek je njih korak, če jih opazuješ. Sportniki! Kakor pri limonah: žgejo in praskajo po grlu, pa se držiš na smeh. Tako je, če zmaga duh nad telesom!

Rezultat: Dvajset golov, na vsaki strani deset. Trideset kotov, na vsaki strani petnajst. Sedemdesetkrat aut. — 23 igralcev, 22 ranjenih, 3 do smrti izmučeni sanitejcev, 1 onemogel sodnik, 1 skrušen Nemec V., sodček piva, 12 limon, 3 l. joda, številna publika in lep čist dobiček za siromašno trboveljsko deco.

(Konec.)

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Kontrolna knjiga za izvoznike.

Finančno ministrstvo je izdalo po Narodni banki odredbo, da morajo voditi vsi uvozniki in izvozniki kontrolno knjigo o uvoženih količinah in o izdanih izvoznih dovoljenjih. Nadalje se morajo hraniti vsi dokumenti, ki so nastali iz izvozne in uvozne trgovine, da jih je mogoče na zahtevo predložiti finančnemu ministrstvu ali Narodni banki. Nova odredba nadalje zahteva, da se mora odslej prošnji za nakup deviz ali za izdajo izvoznega dovoljenja priložiti potrdilo o protokolaciji tvrdke. Obrtni list kot dosedaj ne zadostuje več.

Takse iz službenih pogodb.

Pravica države do takse nastane že onega dne, ko se v mejah naše države napravi službena pogodba oziroma onega dne, ko se napiše službena pogodba.

V pogledu službenih pogodb pa, ki pridejo iz tujine, se začne pravica države na to takso z dnem, ko je pogodba, njen prepis ali prevod prinesen na področje kraljevine.

Na taksno dolžnost nima vpliva okolščina, če je službena pogodba sklenjena pod odločljivimi ali odpovedljivimi pogoji ali če je vezana na kakšenkoli rok.

Kokor pri vseh drugih konsenzualnih pogodbah (kupoprodajnih, pooblastilnih itd.) tako je tudi pri službeni pogodbi bistveno samo to, da obstoji izraženo soglasje strank. Kako se ta izraz izvede, ali izrečno ali molče, ustno ali pismeno, z znaki itd. je popolnoma vseeno.

Vendar pa ima država pravico v takso le v onih primerih, ko obstoji listina o službeni pogodbi.

Če ni listine tudi ni takse.

Učne pogodbe učencev po § 258 in 259 obrtnega zakona so takse proste.

Poleg tega predpisuje pravilnik o zaposlitvi tujcev, z dne 24. novembra 1925, da morajo službodajalci skleniti s tujimi nameščenci pismene pogodbe.

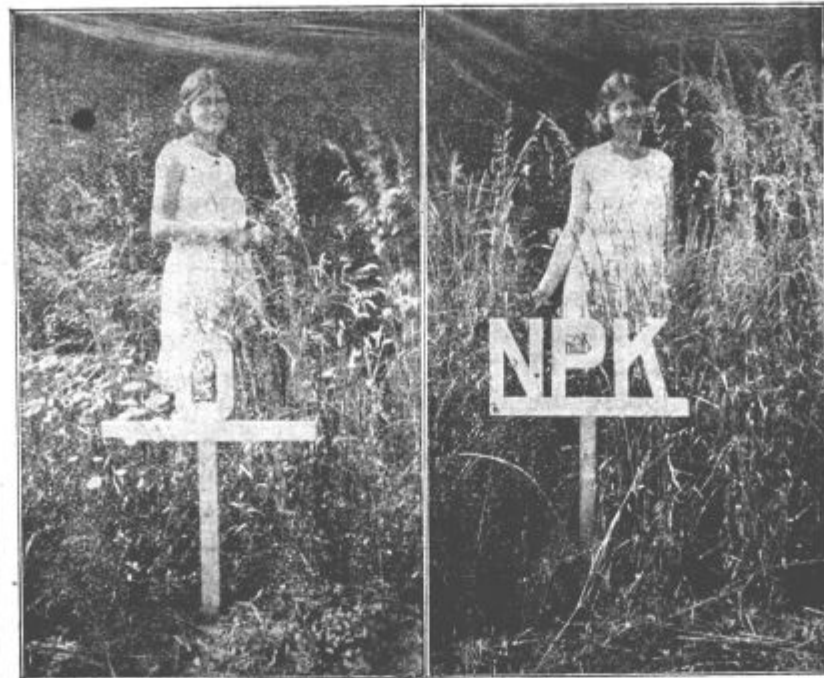
Predmeti takse so nadalje:

Dekret o namestitvi, pismo o imenovanju, zapisnik o izvolitvi, pismena namestitvev zdravnika pri bratovskih skladnicah.

Tudi sklenitev službene pogodbe v obliki trgovske korespondence podleži taksiranju in čeprav bi bila ta korespondenca podpisano samo od ene osebe. (Takso mora plačati oni, ki sestavi listino — izdajatelj)

V slučaju, da se pri takih listinah takoj ne prilepi taksa ali le nepopolna in če se ne prijavi zaradi odmere in plačila takse pri davčni upravi v roku 15 dni po izdaji listine, pa pridejo take listine na katerikoli način v roke oblasti, potem se mora plačati v smislu čl. 51 zakona o taksah poleg redne takse še tudi kazenska taksa v višini trikratne ne-

Pravilno gnojenje — bogata žetev!

Gnojiti moramo v jeseni, pred setvijo! Gnojilo zaorati. Za ozimna žita, travnike, vinograde priporočamo:

Nitrofoskal-Ruše z 40% dušika, 80% fosforne kisline, 80% kalija in 33% apna

Nitrofoskal I. z 80% dušika, 60% fosforne kisline, 80% kalija in 33% apna

Nitrofos z 40% dušika in 120% fosforne kisline

Apneni dušik z 160% dušika in 70% apna.

Naročujte skupno, ker je ceneje radi prevoza! — Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d. Ruše

v Rušah pri Mariboru.

plačane, nezadostne ali nepredpisno plačane takse, ko tudi taksa po tar. post. 229 zakona o taksah.

Če se take listine v roku 15 dni prijavijo, ni se pa plačala v tem roku taksa, potem se mora poleg redne takse plačati še kazenska taksa v višini enkratne takse.

Doplačilo redne in kazenske takse plača lastnik sam. Če se ugotovi, da lastnik ne more plačati takse, potem se obsodi na plačilo takse izdajatelj listine.

Trgovcem, ki se pečajo s sadno trgovino.

V petek, dne 8. septembra ob 14. uri (2. uri popoldan) se vrši sestanek trgovcev, ki se pečajo s sadno trgovino v prostorih gostilne g. Vogler Viktorja na Cankovi s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo predsednika,
- 2.) Poročilo komisarja za pregled sadja, namenjenega za izvoz.
- 3.) Izvoz sadja in sadna trgovina.
- 4.) Slučajnosti.

Ker je ta sestanek velike važnosti, se vabijo vsi gg. trgovci, ki se pečajo s sadno trgovino, da se tega sestanka točno in polnoštevilno udeležijo.

KMETIJSTVO

Konserviranje zelene krme. (Silo.) VI.

Pred odločitvijo za gradnjo silosa se mora vsak dobro premisliti, kakšen silo, kako velikega in kam ga bo postavil.

Gradba silosa pride precej draga, radi tega mora ostati dolgo vrsto let vporaben, da se zidava tembolj izplača.

Najpoprej se je treba odločiti za sistem silosa. Do danes se je najbolje obnesel okrogli, vitki železobetonski silo, ki bi našim razmeram tudi najbolj odgovarjal.

Največ preglavic bo delala pri nas od začetka pač velikost. Dokler

se ne bodo navadili pravilno vlagati krmo in dokler se ne bodo naši živinorejci prepričali o hasku, ki ga prinese silo, se bodo težko odločili graditi silo v taki velikosti, kakoršnega bodo pozneje rabili. Za ensilažo v silo bi rabili silo jame, kakoršne so že popisane, za redno ensilažo pa se mora računati s številom živine, katero se hoče z ensilirano krmo prehraniti.

Za glavo velike živine se vporabi dnevno krog 15 kg. ensilirane krme, v 150 zimskih dneh bi se vporabilo krog 22 met. stotov. Kubični meter silaže tehta krog 7-8 met. stotov, torej treba za glavo velike živine 3-4 kubik metrov prostora v silosu. Pri tem pa se mora računati, da se krma vsede za toliko, da ostane blizu 20% prostora v silosu, tudi pri boljšem vkladanju, neizrabljenega. K temu pa še splešni gornja plast, ki je za krmo neporabna. Za glavo živine bi se moralo računati po tem takem krog 4 in 1/2 kubik metra v silosu.

Z silažo pa je podana tudi možnost zvišati število živine, zato je boljše zidati večji silo, da bi že čez par let ne bil premajhen.

Silo nesme biti v preveliki bližini hleva radi močnega duha, ki ga ima ensilirana krma, nesme pa biti zopet preoddaljen, da ne bo težav pri prenašanju krme. Pod nobenim pogojem pa nesmejo biti odprtine silosa napeljane direktno v hlev.

Ensilirano krmo se sme polagati še le po molži (da ne pride duha na mleko), po krmiljenju pa se morajo odstraniti vse ostanke iz hleva.

Silo mora stati na takem prostoru, da je mogoč dovoz krme in da ni v napotje drugim gospodarskim poslojem. Že pri stavbi prvega silosa se mora kalkulirati s prostorom tako, da ostane primerno mesto še za drugi silo, katerega bi mogoče čez par let zgradili.

Silo nesme biti blizu stranišča, gnojišča ali gnojne jame, izcedki od

teh lahko namreč poškodujejo v zemlji zidani del.

Najbolj primeren prostor za kmetški silo, ki je tudi proti vetru zavarovan, je v skednju. Pa če je ta nizek, se nesme radi tega zgraditi bolj nizek pa za to široki silo. V takem slučaju je boljše zgraditi dva vitka silosa. Pri izdelavi načrta je najvažnejše določitev stanja talne vode. Najmanjša pogreška pri tem pokvari vso delo, trud in stroške.

Iz cele dosedajne razprave je razvidno, da gradba silosa ni tako enostavna. Silo-jame bi se že še zgradilo brez strokovnjakov, za pravi silo pa je že treba več izkušenj in strokovnega znanja, da ne pride do razočaranja in razmetavanja denarja.

V Savski banovini propagirajo strokovnjaki za kmetije železobetonske okrogle silose, ki imajo v primeru samo 160 cm, visoki so pa 3-4 m.

Silo se naj zida zgodaj v pomladi. Preko zime imajo kmetje čas vse prekalkulirati in pripraviti za gradnjo. Stavba se mora sušiti najmanj štiri tedne, preden se jo sme rabiti za kvašenje.

Premovanje rodovniške živine to jesen bo dne 26. septembra pri Selek. društvu v Markovcih, 27. septembra v Puconcih, 13. oktobra v Nedelici in 14. oktobra v Lakoš-Kapca

Na veterinarski razstavi na velesejmu v Ljubljani, ki je sedaj odprta, je precej močno zastopano tudi Prekmurje. Ta razstava je organizirana v tako velikem obsegu, da jo občejujejo tudi inozemci. Kaj tacega še v drugih državah dosedaj niso mogli organizirati. Oglejte si!

Listnica upravnistva

Alli ste že plačali naročnino?

Spominske knjige od Din 15.— naprej se dobe v knjigarni I. HAHN v M. Soboti. **modni časopisi.** Dospeli so najnovejši